

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Štampa vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr.

IZKljučno zastopstvo za oglaševanje v Krajevine Italije in usposobljena tiska
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštno čistem stroju
Ljubljana št. 10-201

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Ulteriori attacchi nemici validamente respinti

Intensa attività dell'aviazione contro posizioni di artiglierie e su concentramenti di carri armati avversari — 13 velivoli nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 25 marzo il seguente bollettino n. 1034:

Sul fronte tunisino le truppe dell'Asse hanno validamente respinto ulteriori attacchi nemici.

Intensa è stata l'attività dell'aviazione: bombardieri in picchiata hanno agito con visibili effetti, contro postazioni di artiglierie e su concentramenti di carri armati avversari; in ripetuti scontri la caccia germanica ha abbattuto undici velivoli.

Quattromotori americani hanno sganciato numerose bombe nella zona di Biserta: sensibili danni, in via di accertamento le vittime.

Incursioni aeree su Messina e su Catania danneggiavano alcuni edifici civili e causavano undici morti e 13 feriti tra la popolazione.

Le batterie della difesa di Messina abbatterono due plurimotori.

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 24 marzo il seguente bollettino n. 1033:

In Tunisia continuano aspri combattimenti nei settori centrale e meridionale. Nel corso di un contrattacco sferrato dalle forze dell'Asse sono stati distrutti 40 carri armati nemici e presi 170 prigionieri.

Nostri cacciatori abbatterono due «Spitfire», altri 8 apparecchi avversari venivano abbattuti dalla caccia germanica.

I porti di Bona e di Philippeville sono stati bombardati da nostri aerei.

Un caccia nemico distrutto.

Su Messina una formazione di trenta bombardieri americani ha lanciato numerose bombe e spezzati: accertati finora dieci morti e 32 feriti tra la popolazione, gravi danni ad edifici pubblici ed a fabbricati privati.

Azioni di mitragliamento compiute su treni e località della Sicilia causavano due morti e tre feriti tra i civili.

Un velivolo nemico è precipitato al suolo nella località di Monca, presso Gela (Caltanissetta).

NEOMAJNA VERA IN BORBENOST VSEGA PREBIVALSTVA SICILIJE

Tajnik Stranke obiskuje delavsko in kmetško ljudstvo ter oddelke Oboroženih sil in Milice

Palermo, 24. marca. s. Nadaljujoč svoje potovanje po Siciliji, je tajnik Stranke prišel v pokrajino Agrigento ter se pomudil med narodom v Domu fašija. Najprej se je ustavil v Menfiju, kjer je govoril številnim zbranim fašistom, ki so ga pozdravljali z visokimi vzkliki Duceja. Iz Menfija je odšel tajnik Stranke v Sciacco, kjer je sklical k raportu hierarhe v Domu fašija. Obiskal je sedež ženskih fašijev in se nato pomudil med ribiči, ki so v sedanjih vojnih dani plemeniti prispevek krvi kot hovi mornarice.

V Riberi je tajnik Stranke prikazal hierarhom organizacijske potrebe trenutka in se poklonil v cerkvi Matere Bže ob trupu nekoga čana Bullie, ki ga je sovražna letalska sila barbarsko s strojno ubila. Ljudstvo je glavo pristovalo resnobnemu obredu in pokazalo hierarhu svojo globoko svestvo do nasprotnika, ki se poslužuje v borbi najbolj nelegalnih in najbolj osnovnim zakonom civilizacije nasprotnih sredstev. Preden je izšel iz Riberie, je minister Vidussi položil šopet cvetlic na grob roditeljev Francesca Crispija ter je obiskal rojstno hišo velikega državnika, ki z gledno posebej vedno zvestobo siciliskega ljudstva.

Po izpiski D-ma fašija v Portu Empedoclu je tajnik Stranke odšel v Agrigento, kjer je sklical k raportu pokrajinske hierarhe vseh fašističnih organizacij. Po kratkem poročilu sveznega tajnika je hierarh dal navodila za akcijo, ki naj se opravi na področju moralnega in gnetnega podpiranja zlasti družin padlih in bojevnikov. Nato je rekel, da v ozračju teh odločilnih ur noben političen ali moralen ubeg ne sme biti dovoljen in da je treba neizprosno odstraniti mladenčce. Vse sile Stranke, od veteranov do najmlajših prekalenih v ognju Bir el Gebija, se morajo spojiti v en sam grenitni blok volje in srca. Na ta način bo dosežena pod vodstvom Duceja zmaga, ki bo zagotovila narodu socialno pravico.

V Agrigentu se je tajnik Stranke po pregledu nekaterih oddelkov GIL-a in po obisku ženskega delavnega središča, udeležil predstave OND za Oborožene sile, nakar je obiskal še rajonsko skupino »Bonsignore« ter se zanimal za njeno udeleževanje.

Ragusa, 25. marca. s. Nadaljujoč svoje potovanje po Siciliji je tajnik Stranke zapustil pokrajino Agrigento z obiskom Lcatu, kjer se je razgovarjal s hierarhi v Domu fašija in jim očrtal naloge fašistične organizacije glede na zahteve sedanjega trenutka. Ob prihodu v pokrajino Ragusa sta ga na meji sprejela prefekt in zvezni tajnik S tankajšnim fašizmom je minister Vidussi prišel najprej v stik v nekem poljedelskem podetju, kjer so mu poljedelci zbrali okrog nekoga voza podarili snop novega klasja in vzklikali Duceju.

Ko je prišel v Vittorijo, so ga hierarhi pomudili v Domu fašija, kjer se je poklonil v svetili padlih in položil lovčev venec, nakar je obiskal urade ter se pomudil med družinami padlih in ranjenih iz raznih vojn in prizadetih ob letalskih napadih Bivante v Vittoriji se je zaključilo z raportom hierarhov, med katerimi je tajnik Stranke pozval fašiste naj ojačajo svoje gnotne in duhovne sile, da bo vedno bolj trden odpor vsega naroda ob barbarskih napadih sovražnika.

Minister Vidussi se je nato podal v Comiso, kjer ga je sprejela pred D-mom fašija zbrana množica. Govoril je hierarhom ob nadušnih ovacijah Duceju.

V Ragusi se je tajnik Stranke roklonil v svetili padlih in je nato nspiral urade federacije borbenih fašijev zveznega poveljstva GIL-a in GUFA. K raportu je sklical v zborovnih dvoranah fašistične hierarhe z pokrajne. Po kratkih besedah zveznega tajnika je minister Vidussi zatrdil, da se mora Stranka smatrati mobilizirano z vsemi energijami in službi domovine v orožju in se mora vedno bolj žrtvovati v podporanju področja kakor so sicilski, katera se smatrajo za področja v prvi črti, ker so najbolj prizadeta od sovražnih napadov. Tajnik Stranke je pozval fašiste iz pokrajne, ki ima plemenite tradicije, naj vedno bolj stremijo svoje vrste v trdnem ozračju vojne, tako da bodo vedno bolj goreče in učinkovito prispevali k zmagi. Črne srajce morajo odgovoriti na očrtnve sovražnika s tem da zoperstavijo na nizkote napade edinstvo duhov, ki so neodljivo naperjeni proti ciljem, ki jih nakazuje Duce. Minister Vidussi je spopolnil svoj obisk pri fašističnih organizacijah v Ragusi.

Velika japonska zmaga

Tokio, 23. marca. s. Japonski glavni stan objavlja, da so se 15. t. m. zaključile operacije proti Gangkajskovim četam v pokrajini Hupej in severnem Kiangsiju. 26.510 Kitajcev je prostovoljno izročilo orožje Japoncem. Padlo je 10.500 Kitajcev, zajetih pa je bilo med borbami 15.300. Plen obsega 186 topov raznega kalibra, 503 težke in lahke strojnice, številno drugo orožje, kakor tudi ogromna količina streliva in 827 konj. Na japonski strani je padlo 192 vojakov.

Poročilo poudarja, da so Japonci v prvi fazi operacij uničili severno od jezera Tung-tin predstraže gangkajskove vojske, 18. divizijo in skupne pod poveljstvom generala Vangkingana. V drugi fazi so Japonci napravili red na zasedenih področjih in se potlačili oporišče 85. tungkinginske armade ter 4. komunistične armade. Sedaj japonske čete likvidirajo ostanke sovražnih sil.

gusi z ogledom fašistične skupine »Luigi Razza«, kjer je skupno s hierarhi govoril s člani padlih in borcev.

Istega dne se je tajnik Stranke ustavil v nekem rudniku Med rudarji, ki so ga presenetili s svojim ponosom na to, da dnevno s svojim delom prispevajo k vojaški moči fašistične Domovine, se je dolgo pomudil in se je zlasti zanimal za stanje njih vojev.

V teh dneh in v prejšnjih dneh se je minister Vidussi pomudil tudi pri oddelkih Oboroženih sil in Milice razgovarjajoč se tovariško z vojniki ki so mu povsod izkazali ponovno svojo odlično voljo, izpolniti do kraja Ducejevo povelje: Verovati ubogati, boriti se!

Sprejemi pri Duceju

Rim, 25. marca. s. Duce je sprejel ministra za narodno vzgojo, ki je Duceju poročal o pripravah za dan tehnike in letu XXI. Duce je odobril načelni program manifestacije, ki bo v slogu kot ga sedanje okoliščine zahtevajo ter je dal navodila za njega izvedbo. Četrty dan tehnike bo praznovan 2. maja.

Rim, 25. marca. s. Duce je sprejel nacionalnega svetnika dr. Leonarda Gana, predsednika bolniške blagajne trgovskih nameščencev, ki je Duceju poročal o razvoju zavoda v zadnjih treh letih in dal Duceju na razpolago v imenu upravnega sveta vsoto 600.000 lir. Duce je vzel poročilo predsednika na znanje in mu izrazil svoje zadovoljstvo sprico opravljenega dela ter določil, naj se vsota da na razpolago trgovskim delavcem, prizadetim ob sovražnih napadih.

Močan udarec sovražnemu dovozu za afriško fronto

Iz konvojev, namenjenih v Severno Afriko, so nemške podmornice potopile 15 ladij s 73.000 tunami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 24. marca. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Nemške podmornice so prizadele sovražnemu dovozu za fronto v Afriki v več izgubah. Potopile so v konvoju, ki je bil namenjen iz Amerike v Gibraltar, in v konvoju po Sredozemskem morju v zadnjih dneh 15 ladij s skupno 73.000 br. tunami. Dve nadaljnji ladiji sta bili torpedirani.

Rim, 25. marca. s. Današnje vojno poročilo nemških oboroženih sil javlja o novih uspehih nemških podmornic v okviru italijansko-nemške vojne na morju, ki se

Rim, 25. marca. s. Predsednik Italijanskega kreditnega zavoda je izročil Duceju 50.000 lir od dohodka v lanskem letu. Duce je po želji zavoda določil vsoto za prizadete ob sovražnih letalskih napadih.

Princesa Piemontska v Neaplju

Neapelj, 24. marca. s. Nj. Vis. princesa Piemontska je danes obiskala v bolnici mornarice mornarje, ki so bili ranjeni v zadnjih vojnih nastopih.

Po obisku se je vzvišena princesa podala v nekatere mestne predele, ki so bili ob zadnjih napadih opustošeni, in se živo zanimala za potrebe prizadetih družin.

Najvišje odlikovanje predsednika Eksk. Grandija

Rim, 25. marca. s. Vel. Kralj in Cesar je danes odlikoval z najvišjim redom Sv. Annunziatice predsednika Zbornice fašijev in korporacij Eksk. Gina Grandija.

Eksk. Guariglia prispel v Turčijo

Carigrad, 25. marca. s. Novi Italijanski ambasador v Ankari Eksk. Guariglia je prispel v Carigrad. Na kodovoru so ga sprejeli generalni konzul, osebe veleposlanstva in konzulata. Veleposlanik se je takoj nato odpeljal v Ankaru.

Hude izgube sovjetskih čet

Nova bojna sredstva podmornic Osi

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 25. marca. s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Južno od Ladosega jezera je sovražnik zaradi hudih izgub izvedel slabotnejše napade v primeru z napadi v prejšnjih dnevih. Vendar ni dosegel nobenega uspeha.

Med uničevanjem neke skupine sovražnih obkoljenih sil so naše čete zajele več sto sovražnikov. Nasteli so nad tisoč mrtvih.

V ostalih odsekih fronte, zlasti ob gornjem Doncu, so v teku uspešne borbe krajevne značaja. Zavzeet so bile utrdbice in poljske postojanke nasprotnika. Zjeto je bil plen in ujeti so bili sovražniki.

V ostrih borbah so bili odbiti napadi nadmočnih sovražnih sil v raznih odsekih turmiske fronte. Nemški lovci so sestrelili 11 sovražnih letal.

Nekaj sovražnih letal je včeraj preletelo severozapadno Nemčijo. Održane rušne bombe niso povzročile pomembne škode. Nemško letalstvo je podnelo napad na brzino bojnih letal premakno središče Ashford v južni Angliji. Opazovali so bili zadetki v polno na kolodvorih in oskrbovalnih skladiščih v mestu.

Nemški težki bombniki so ponoči napadli važne vojaške objekte v Forthu ob severovzhodni angleški obali.

Z uporabo novih bojnih sredstev so nemške podmornice uničile na Sredozemskem morju v zadnjih dneh 5 angleških podmornic.

Major Mungenberg, odlikovan s hrastovim listom in meč k viteškemu križu reda železnega križa, je junako padel po dosegi svoje 135. letalske zmage.

Poglavnik na zagrebški proslavi ob obletnici ustanovitve borbenih fašijev

Ducejev dar rodbinam padlih hrvatskih letalcev — Topla Poglavnikova zahvala

Zagreb, 24. marca. s. Štirindvajsetletno ustanovitve borbenih fašijev so proslavili z resnobnim obredom v sedežu fašija »Arnaldo Mussolini« ob navzočnosti ministra Casertana, delegacije PNF, vojaške misije in vseh ostalih italijanskih oblasti ter zastopstev hrvatskih oboroženih sil, fašističnih mladinskih organizacij in celotne italijanske zajednice. Navzoče so bile tudi matere žene in sirote hrvatskih letalcev, ki so padli ali bili ranjeni na vzhodni fronti in v protikomunistični borbi na hrvaškem ozemlju. Častno službo je imel oddelek Črnih sraj, ki je v Zagrebu Pred vzhodom v sedež fašija so bile postrojene skupine hrvaške vojske in ustaške milice. Nekaj minut pred pričetkom je prispel Poglavnik, ki so mu burno vzklikali.

Po pozdravu Kralju-Cesarju in Duceju je imel nacionalni svetnik Carlo Balestra, šef delegacije PNF slavnostni govor. Minister Casertano je nato izročil družinam hrvatskih padlih letalcev dobiček od prodaje prve hrvaške izdaje Ducejeve knjige »Govorim z Brunom«.

Ob tej priliki so nastale manifestacije za Duceja. Govoreč poveljniku hrvaškega letalstva, je minister Casertano podčrtal simbolični pomen Ducejevega darila ki priča o bratstvu in orožju med Italijo in Hrvatsko in o prijateljstvu med obema narodoma. »Ducejeva misel na vas in vaše družine — je zaključil minister — priča o veličini njegovega očetovskega srca.«

Po zahvali poveljnika letalstva je govoril Poglavnik. Podčrtal je pomen borbenih fašijev, ki so bila prva iskra v borbi s katero bo rešena Evropa in vse človeštvo pred boljševizmom. Globoko ganjen je potem zatrdil, da je Ducejev dar nadaljnji razlog za hvaležnost, ki jo je ves hrvaški narod dolžan Mussoliniju katerega se ima nova Hrvatska toliko zavajati.

Po slavlju je Poglavnik ob spremstvu zastopnikov oblasti obiskal sedež Dopolavara, kjer se je razgovarjal z Italijani in jim zrekel svoje priznanje. Vsi listi so objavili ob tej priliki fotografije Duceja in obširne uvodnike ter dopise iz Rima o proslavi obletnice.

Posmrtno odlikovanje Giovannija Sava za vojaško hrabrost

Spalato, 25. marca. s. Spalatski mučenik Giovannij Sava, skvadrist, vojni prostovoljec, afriški legionar, zvezni podtajnik in poveljnik prve akcijske eskadre, je bil odlikovan s srebrno kolajzo za vojaško hrabrost z naslednjo obrazložitvijo:

Kot žilav pobornik italijanstva v Dalmaciji, ki je stalna prednja straža v protikomunistični borbi je bil hudo ranjen v nekem napadu partizanov iz zasede in je stoično prenašal bolečine in vzklikal Domovini in Fašizmu. Čeprav se je zavedel resnosti svojega stanja, je z vedrimi besedami vzpodbujal tovariše naj ga ne obkoljujejo, temveč nadaljujejo borbo do zmagae. Bil je visok zgled junaka s krepkim duhom in neomajno vero.

Dalmacija, 15. aprila 1941 — 11. februarja 1943.

Giovannij Sava je bil rojen v Spalatu 15. maja 1900 v družini s staro italijansko tradicijo. Vsi člani družine s obili nad vse goreči patrioti ter so se vedno borili za bodočnost in razvoj Spalata in za njegovo ohranitev. Rastel v tem ozračju je Giovannij Sava kot mladenič odšel v Benetke, kjer je obiskoval srednje šole na akademiji »Foscari«. Ko se je pojavil fašizem, je bil Giovannij Sava vnet skvadrist v Benetkah in vedno navzoč v eskadri »La Serenissima«. Po Rapallu se je Giovannij Sava vrnil v Spalato in zavzel svoje borbeno mesto ter ohranjal plamen spalatskega italijanstva. Vsi so ga ljubili in še mladi je opravljal razne funkcije.

Ko je izbruhnila etlovska vojna, se je vrnil prostovoljno kot Črna srajca v 321.

italijansko legijo. Bori se je v Somaliji. V aprilu 1941 je Sava s svojo družino pribežal v Italijo. Z vstajanjem Dalmacije se je vrnil v Spalato in zopet pričel najtrši boj. Opravljal je funkcije gospodarskega značaja, bil je prvi komisar industrijske in trgovinske zbornice in potem predsednik pokrajinskega odbora korporacijskega sveta. Svojo veliko dušo patriotično in borce pa je z največjo vneto izkazoval v Strani. Od 10. junija 1941 je bil zvezni podtajnik. Ko je bila ustanovljena federacija borbenih fašijev v Spalatu, je bil poveljnik prve akcijske eskadre spalatskega fašizma, tiste eskadre, kateri je prvi poveljeval Antonio Hoffmann, prvi mučenik med fašisti v Spalatu.

Giovannij Sava, vojni prostovoljec, je bil tudi zaupnik in spalatski sekcijski narodnega združenja vojnih prostovoljcev. V stranko je bil vpisan od 1. junija 1919. Dne 11. februarja 1943 je nek komunist ob 11.45 na troju Peristila z revolverjem ustrelil Giovannija Sava, ki je padel vzklikajoč: živefa Italija!

Ob žrtvi Sava je treba omeniti junaško dejanje pešakov Rotondija Francesca in Chiotija Alessandra, ki sta se vrgla na komunisti in sta bila tudi sama hudo ranjena. Pešak Rotondija Francesco je tri dni nato umrl.

V vojaški bolnici so Giovannija Sava vojaški zdravnik z britskimi tovarištvom negovali. 35 dni je trajalo njegovo mučenje, katerega je prestopal z rimsko in nadvse vedro odločnostjo. 18. marca je mučenik izdihnil z imenom Duceja in Italije na ustnih.

ELIZA TOMINŠEK, soproga;
PAVLA, STANKO, VIDA, ZDENKA, GOJMIR,
ZORA, VLASTA, hčere in sinovi;
DR. JOSIP TOMINŠEK, LOJZE TOMINŠEK, brata;
FRANICA ŽNIDARŠIČ, sestra — in ostalo sorodstvo

INSERIRAJ
▼
Slov Narodu

Reja kokoši čistih pasem

ima mnogo prednosti — Znaki, ki so značilni za razne tuje kokoške pasme, ki so se vdomačile tudi pri nas

Ljubljana, 25. marca

V teh dneh je v Ljubljani veliko zanimanja za kokoši. Kot reči se pravi, tudi mešanici, ki se doslej s košerjo sploh niso bavili. Nekateri kupujejo valjna jajca, drugi pa dajejo prednost že izvelim piščancem. Mnogo zanimancev se obrača za dohavo piščancev na družstvo Rejcev malih živali, ki jih v svoji umetni valilnici brez odmora spravlja na svet. Večina interesentov prihaja naročati piščance, ne da bi bila informirana o važnih lastnostih raznih kokoši. Mnogi so mnenja, da je že dovolj, če naročijo piščance, potem raj bodo že kakršni koli. Zato začuden, poslušajo, ko jih vprašajo, kakšne piščance si prav za prav žele. Ker imajo dobavitelji pri roki sliko posameznih pasem, se potem po hitri in površni informaciji odločijo za to ali ono pasmo, ne da bi si ustvarili kaj več znanja o njenih lastnostih in kakovosti.

Se največ rejcev pozna našo domačo štajerko, ki se je v zadnjih dveh desetletjih krepko uveljavila po naših krajih in je zaslovela tudi že drugod. Nekateri poznajo tudi rodajlendke, druge pasme pa so znane le resnim, starijšim rejcem. Ker se reja kokoši v sedanjih časih vedno bolj širi, je umešno, da se seznanijo z značilnostmi posameznih pasem tudi manjši rejci, saj ima reja čistih pasem veliko prednosti.

Te prednosti so bile že mnogokrat poudarjene. So v glavnem iste kakor pri reji vseh domačih živali. Pasemsko vzgoja stremi za rejo živali, ki se odlikuje bodisi po neznosti bodisi po mesu. Z dolgotrajnim odhramenjem se je posrečilo vzgojiti številne pasme, ki se odlično uveljavljajo tako kot nesnice kakor kot dobavitelje kusknega mesa. Vse pasme seveda niso primerne za vsako podnebje in druge razmere rejca. Tako je na primer prav za našo štajerko, da uspeva v odprtem prostoru, za rodajlendke pa zopet, da se zad volje tudi v zaprtih, ograjenih prostorih. Glede na prednosti, ki jih nudi pasemsko čista žival, bo gotovo vsak, tudi majhen rejec raje segel po živali, ki mu bo znesla več jajc kakor pa po križanki mnogih pasem, za katero nikoli ni gotov, kako se bo obnesla.

Ker smo prepričani, da je štajerka kot domača kokoš dovolj znana pri nas, bomo v naslednjem opisali glavne značilnosti nekaterih tujih pasem, ki jih sedaj goje za tuje naše rejci in ki so se dobro obnesle. Razen tega je seveda še mnogo drugih, ki so pa bolj krajjevnega pomena.

Pasma Leghorn

Ta kokoš pride v postev po mnenju izkušenih rejcev predvsem kot za tiste, ki se hočejo specializirati v proizvodnjo jajc v bližini velikih mest. Manj se obnaša na deželi.

Njena glava je majhna, kratka pa zelo ljubka. Kljun je lahko zakrivljen in dolg 2,5 cm in svetlorumene barve. Oči ima velike, rdeče barve s široko šarenico. Greben je precej velik, raven in podaljšan nazaj, nežno nazobčan z velikimi, rednimi krogci, ki barve je živo rdeča. Pri kokoši visi greben na stran. Tudi podbradek je zelo razvit, nežen in iste barve kakor greben. Lice so kakor greben rdeča in gola. Ušesa so zelo razvita in pokrita z glavo; koža, brez gub, popolnoma čiste bele barve brez rdečice primesi. Vrat ima dolg in pokrit z dolgim perjem. Telo je ovalno, rumena široka, hrbet ozek in okrogel, nagnjen nazaj, prsa široka in v soku. Noge in prsti so zelo nežni in lepe svetle rumene barve. Perje glave in peroti je belo.

Odrasla kokoš tehta 1,5 do 2 kg, petelin pa okoli 2,5 kg. Leghornke so bele, črne in pšenice zlate barve. Meso leghornk ne cenijo tam, kjer odklanjajo kokoši z rumenimi nogami. Je pa prvovrstna nesnica. Tako je na nekem tekmovalnem znesla skupina devetih leghornk od 1. oktobra do 30. junija nad 1500 jajc. Teža jajc se ni zadovoljiva, vendar se nadejajo, da jo bodo z nadaljnjo selekcijo še dvignili.

Pasma Wyandotte

Wyandotteke so kokoši, ki so se razširile po Evropi iz Amerike. Ponekod so razširjene bolj kakor rodajlendke in plymouthke, ker so dobre jajčarice, obenem pa imajo tudi zelo kuskno meso. Zvrsti Wyandottek je več: srebrna, črna, kot nesnice pa je najbolj razširjena bela. Ta zvrst je na nekaterih tekmovalnih prekosila celo leghornke. Zlasti se dobro obnaša pozimi, če je bila izvaljena v februarju in marcu. Wyandotteke so zelo trdoživja pasma in se redijo z lahkoto.

Njena glava je bolj kratka pa široka. Greben je trojen. Ušesa in podbradek ima sreden. Telo in prsa so polna, široka in okrogla. Rep je zelo razvit, gost. Noge in prsti so srednje dolgi, lepe rjavkasto rumene barve. Odrasle petelin tehta 4 kg, kokoš pa 3 do 3,5 kg.

Pasma Orpington

Ta pasma je bila vzgojena v Angliji. Zvrsti je več, najbolj znana in najboljša je rdečerumena. Orpingtonke so zelo velike kokoši, imajo odlično meso, ležejo jajca zelo zgodaj in obilno. Prilagodijo se vsakemu podnebju. Piščanci naglo rasejo in jih je lahko rediti. Jajca so srednje velikosti.

Petelin je enotne tu pa tam poudarjene rdečerumene barve. Zaželjen je, da je tudi rep rdečerumen, dopušča pa se črna in bela barva v repu, če je ostalo telo v celoti rdečerumeno. Glava je majhna, popolnoma brez perja nad očesom, drža ponosna. Greben je srednje velik, raven, pravilno nazobčan. Lahko je navaden ali trojen. Lice ušesa in podbradek so rdeče barve. Kljun je bel ali pa rahlo mesnate barve in dobro zakrivljen. Oko je rdeče ali rjav, zaželjeno je predvsem rdeče. Ušesa so dolga in srednje velikosti. Podbradek je sreden in lepo okrogel. Perut so lepo oblikovane in se temo prilagajajo k telesu. Stegna so kratka in močna. Nart je bel in rahlo rdečkasta zunaj in med prsti. Vaska naga ima štiri prste. Meso in koža sta zelo bela. Teža odraslega petlina je 4 do 5 kilogramov.

Kokoš je iste barve. Nart ima kratke in bele. Trup je čokot, prsti široki in okrogli. Odrasla tehta 3 do 3,6 kg in tudi več.

Pasma Plymouth

Po izvoru je tudi ta pasma iz Amerike. Razširila se je zaradi svojih odličnih kakovosti in svoje lepote. Barve je grahaste.

Glavo ima srednje veliko in lepo proporcijano, z ravno držo. Kljun je zelo dolg, velik in močan. Barve je svetlordeča. Greben je preprost in raven tako pri petlinu kakor pri kokoši. Ima štiri ali pet zob, ki niso globoki, vendar dobro ločeni. Lice je lepo rdečkasto, brez beline in operjenjo. Ušesa so rdeča, dobro razvita in viseča. Podbradek je sreden in okro-

gel. Prsa ima široka, okrogla in mesnata. Peruti so srednje velikosti in dobro pritisnjene k telesu. Rep je kratak, na pol vodoraven. Nart je gola. Petelin tehta štiri do pet kilogramov, kokoš pa 3,5 do 4,5.

Pasma Rhode-Island

Rodajlendke izvirajo iz Amerike. Po Evropi so se izredno naglo razširile in priljubile. Barve so rdečkaste. Rodajlendke so zelo krepke in zato primerne za mrzla podnebja in za podnebja z nemarno temperaturo. Rodajlendke zneso na leto 180 do 200 jajc, največ celo v zimskih mesecih. Meso je dobro, ponekod pa kokoši ne marajo, ker imajo rumene noge. Njene piščanci rasejo zelo počasi, so pa zelo odporni.

Glavo ima srednje velikosti. Greben bolj majhen, raven in pravilno nazobčan. Obraz je pokrit z nežnim perjem. Oči so svetlo in so rdečkaste barve. Ušesa so majhna. Majhen je tudi podbradek, ki je rahlo okrogel in rdečkaste barve. Prsa so široka in spredaj okrogla. Peruti imajo široke in srednje dolge. Rep je srednje dolg. Noge so gole, temnozrnatne barve. Petelin doseže težo 4 kg, kokoš po 3,5.

Pasma Sussex

Je angleškega porekla. Daje obilo mesa, se naglo razvija in je primerna za oddelev. V zlatih mesecih nese pridno. Tu pa tam začne nese že v petem mesecu starosti. Barva jajc je temna. Kokoš je izvrstna koklja. Znajde se v zlatih in odprtih prostorih in rejcu ne dela težav. Angleži so vzgojili štiri zvrsti. Edino pomembna je hermelinska.

Kljun ima bel ali rožnat. Oko je oranžno-rumene barve. Greben, ušesa in podbradek so rdeči. Glava je bela. Perje je črno, ponekod po vratu s črnim, rep je črn. Noge so bele. Petelin tehta 4 kg in več, kokoš pa do 3,5 kg.

Čudne jedi in pijače

bi jih naši želodci ne prenesli, divja plemena jih pa smatrajo za poslastice

Okusi so različni. Kar se zdi enemu poslastica, je drugemu neužitno in odvratno. Pomislimo samo na ostrige, polže ali žabje krake, ki jih smatrajo mnogi za največjo poslastico, mnogim ljudem se pa obračajo želodci, če slišijo to ime. Za polže se posebno navdušujejo Francozi, prijateljev ostrig in žabjih krakov je pa tudi pri nas mnogo. Kitajci pa zelo radi jedo sloveča »gnila jajca«. Pri nas bi se lepo zahvalili, če bi nam postregli s takimi jajci. Kitajci pa ne poznajo boljše poslastice. Toda gnila kitajska jajca niso še nič v primeru s poslasticami divjih plemen v Aziji, Afriki in Avstraliji. Človek kar verjeti ne more, kaj vse jedo divjaki kot poslastice.

Dinki v Sudanu smatrajo za najboljšo poslastico pečene kače. Te so priljubljene še mnogo bolj kakor na palmovem olju praženi krokodilovi repi ali kuhane vodne lilije. Vse to bi se nekako šlo, gotovo bi pa naši želodci odločno protestirali proti živim ali praženim termitom in gosencam. Prebivalci Avstralije pa smatrajo termit in gosence poleg pečenih opic za največjo poslastico. Termiti se parijo v septembru in aprilu. V teh dveh mesecih hodijo čela plemena Pigmejcev strjeno na lov na termit. Z valice, ki se zreda potem kakor naši ogrci, jedo divjaki kar žive ali pa jih nasole, stolčijo v močnjarih in skuha. Proti takim poslasticam bi naš želodec gotovo protestiral in pred njimi bi pač dal prednost pečenim krakom, ki jih zelo radi jedo mongolska plemena v puščavi Gobi.

Drugiče je zopet s sovci, ki ga jedo prebivalci visokega severa: na pol prebavljen mah, izrepan ustreženemu severnemu jelenju iz vampa. Sveži mah človeškemu želodcu ni prebavljiv in užiten postane šele, če ga pripravijo ferment živalskega vampa. Čukci, nomadsko plemo na krašnem severu Azije, pa poznajo kot edino okusno pijačo zavretek suhih mušic. Indijanska plemena v Gran Chacu pa pijó svojevrstno pijačo, ki bi je naši želodci gotovo ne prenesli. Gre za tako zvano algorobno pivo, ki se pripravljata tako, da stare ženice z brezovimi čelustmi zmečkajo ržice in jih dobro premešajo s slimo. To izpljuvani sok vre potem v drevesnih večnih in tako nastane alkoholna pijača. Mnogo »kusnešje« se nam pač zdi v primeru s tem kobilje mleko, ki spada v notranji Aziji med glavna živila.

Vrsta čudnih, za naše želodce neprebavljivih ali vsaj nesprejemljivih jedi in pijač,

ki jih pa smatrajo divja plemena za pravo poslastico, s tem seveda še daleč ni izčrpana. Nasteli bi jih lahko še mnogo in še manj okusnih. Mi se prav radi obujemo vsem tem poslasticam in jim dajemo prednost pred njimi kakor kruha, pa naj bo še tako črn. Okusi so pač različni.

Sirene podobne človeku

Med sesalci, ki so že zelo redki in ki bodo nedvomno prej ali slej sploh izumrli, so najbolj čudne sirene ali morske krave. To so velike, kitom podobne morske živali, obsegajoče zdaj samo še dve vrsti: Ena, manjša, živi v vodah Antilov in v Atlantiku od Floride do Brazilije, druga, dugong, pa živi ob obalah Indijskega oceana. Zastopniki tretje družine, tako zvezne morske krave, so pa že izumrli. Sirene, ki jo je ustrelil neki portugalski kaptan ob obali Prednje Indije, spada med drugo vrsto. To so sestviti, samci imajo slonov podobne okle. Dugongi so močne živali, živče prvotno v manjših čredah, zdaj pa samo še posame. Najbolj čudno na njih je, da imajo vse organe človeškega telesa, samo nog ne. Širk rep ima obliko velikega ladjskega v jaka in jim služi za vajo.

Sirenina glava spominja na človeka, je pa tudi močno podobna človeški. Ušesa so rdeči nosni, oblika ust in zob, vse to se precej približuje človeški glavi. Debel vratu so štiri vretenca in v njem ima morska krava veliko idarno moč, z ravnim mlitva sirenine dve roki, ki sta na koncu zelo podobni človeški. Med prsti je papeta koža tako, da je roka prav vsilo čudno je, da jedo morske krave zmno rastlinsko hrano, alge in druge vodne rastline. Čeprav zelo velike niso torej manjšim morskim živalim prav nič nevarne.

Ples na hoduljah

V solnograškem kraju stoji gorska vasica Unken, ki se je v nji ohranilo do naših čudnih običaj, namreč tako zvani ples na hoduljah. Do sedanje vojne so pripravili prebivalci te vasi ples vsako leto. Gre za star narodni ples, izvirajoč iz starih germanskih običajev. Prirejali so ga navadno kot ljudsko zabavo med božjem in pustnim torkom. Ples na hoduljah je bil namenjen samo moškim. Prišel je z obhodom po vasi. Procesijo je vodil pavtha.

V nekem tuniškem letalskem oporišču: priprava strojne pred odletom nekega lovskega letala

Vsi moški, ki so se obhoda udeleževali, so hodili na poduljah tako, da so bili podobni orjakom. Procesija orjakov v belih oblačilih je krenila h gostini, kjer je bilo risanje v tretjem nadstropju. Med splošnim smehom so morali plesalci na hoduljah po stopnicah v tretje nadstropje in v njeni sredi večkrat padli, preden so prišli do vrha. Tam se je potem pričel ples na hoduljah. Sredi plesalca je stal vaški tant z dolgim, s pestrimi trakovi okrašenim kolom v roki. Med plesom so se razplehali rdeči in beli trakovi, ki so njihove konice držali plesalci v rokah.

Orel odnesel 4letnega dečka

Te dni pišejo norveški listi zelo izčrpano o nenavadnem dogodku, ki se je pripetil v kraju Leeka na Norveškem. Iz Oslo poročajo, da smatra te dni Norveška javnost malega štiriletnega Olafa Christansona za najbolj srečnega otroka Norveške.

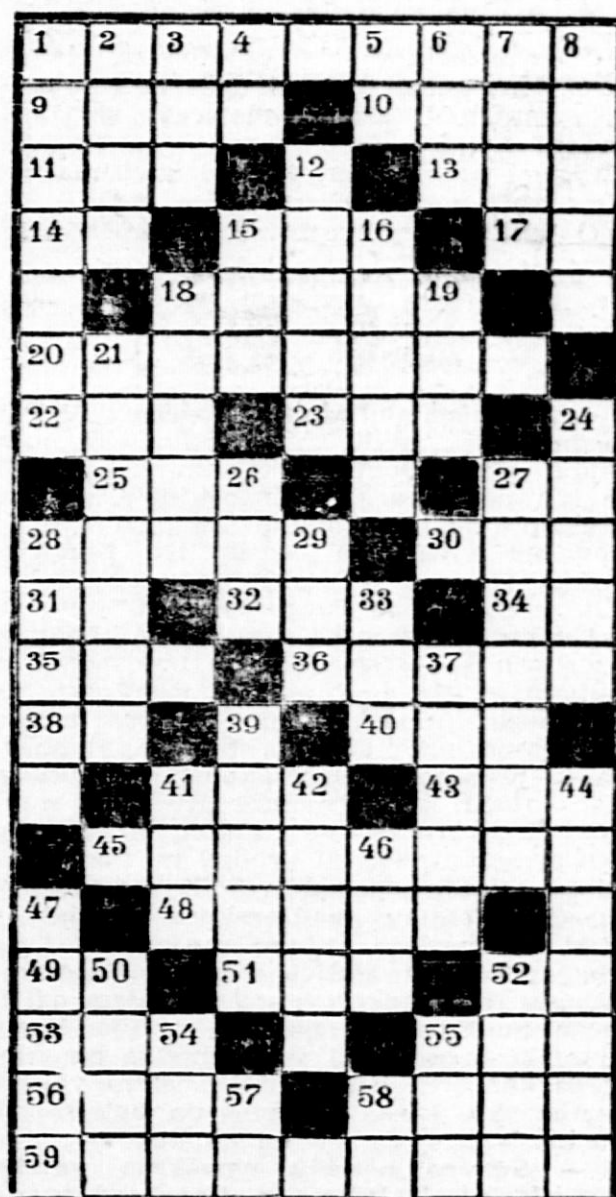
Mal štiriletni fantek je namreč ležal na don in dvorišču na soncu. Ne daleč od tod je bila zaplenjena njegova mati, ki je od časa do časa šla pogledat, kako se ima njen sinko. Ko se je pravkar odpočila od dela in pogledala v smeri svojega sinka, je vas prestrašena onemela od groze. Videla je, kako se orjaški orel spušta proti njemu-jih imel, so mi jih gostje vedno odlašali.

PREDRAGO.

Krčmar, kako da nimate na mizi zobotrebecev?

To je predrago, gospod. Doktor sem, ne morem imeti zobotrebocev.

Križanka št. 50

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. trčnja, prometne nesreče, 9. pripadnik izumrlega plemena, 10. prizorišče, prostor v gledališču, 11. reka v Angliji, 13. turški gospodar, 14. pivo v koroškem narečju, 15. podzemski kovanec, del rudnika, 17. Ancona (avtorica).

RESITEV KRIZANKE ST. 49

Vodoravno: 1. Oregon, 6. zasod, 10. ficek, 14. kola, 15. ova, 17. lirijski, 19. ak, 20. levičar, 23. niz, 24. Rum, 26. orati, 27. Emona, 28. lino, 29. Om, 30. zaneč, 32. mak, 34. Nab, 35. dete, 37. ete, 38. adirati, 41. Atene, 42. kokot, 43. tečak.

Navpično: 1. Oka, 2. rokomet, 3. el, 4. golazen, 5. novinec, 6. začetek, 7. siromak, 8. al, 9. dinamit, 10. fizik, 11. i, 12. carinik, 13. koročak, 16. si, 18. r, 21. eta, 22. ami, 23. Ura, 29. oda, 31. et, 33. ar, 36. te, 39. do, 40. te.

GEORGES OHNET:

38

ROMAN

Emmelina je bila vedno zelo naklonjena vsem, ki je z njimi rad občeval Raymond in zato je sprejela strica z nečakom zelo prijazno. Harnoy pa ni bil tako vesel njunega prihoda, saj so bili še preveč sveži vtisi iz dopoldanskega razgovora z zdravnikom. Najbolj dobrodošla sta pa bila Vernier-Mareuilu, ki je bil silno radoveden, kaj je zvedel Genevieve o oči zdravnika.

Genevieve je sedela v preprosti obleki kraj svoje mame in v svoji skromnosti je bila še posebno mikavna. Niti najspretnejša kokota bi ne bila dosegla večjega učinka in ne vzbudila toliko pozornosti kakor jo je to dekle s svojimi naravnimi čarji. Že prvi hip je pritegnila nase poglede Jeana Augagnea in ta čas, ko je zdravnik govoril na terasi z Vernierom, so se zbrali okrog Genevieve Kristijan, Emmelina, mladi zdravnik in Raymond. Genevieve je bila središče in os te družbe.

Madame Vernier se je zanimala za potovanje Jeana Augagnea po Indokini. Pripovedoval je z mrim

glasom, zelo skromno in vse zasluge za uspeh je pripisoval izključno svojemu šefu doktorju Yersinu. Osebnost je omenjal uspehe samo zato, da bi se ne zdelo komu, da hoče deliti slavo z njim.

— Ah, taki ste vi vsi, vi Pasteurjevi učenci, — je menil baron Templier. — Vaša prva lastnost je, da hočete potisniti sebe čisto v ozadje. Očitno ste podedovali to krepko po svojem slavnem učitelju, ki je mislil vedno samo na druge in delal le za blagor človeštva.

— Kaj mar to ni cilj, edini cilj vsakogar, ki hoče delati resno in temeljito? — je dejal mladi zdravnik ognjevit. — Mar bi bila znanost kaj vredna, če bi je ne podrežali splošni koristi? Delati usluge človeštvu, reševati človeška življenja, žrtvovati za svoje bližnje — mar to ni najlepša naloga?

— In tudi najtežja, — je pripomnila Emmelina. — Zakaj pa, gospa? Zadoštuje trdna volja.

— Toda potrebna je tudi moč. Vsaj v mojih očeh je to znak višje stopnje popolnosti.

— Imeti dovolj moči, ne pa imeti dovolj trdne volje je dokaz moralnega razkroja in propada, — je dejala Genevieve z resnim glasom in se ozrla na Kristijana.

Kristijan je zardel, pogledal dekletu naravnost v oči in zašepetal:

— Eh, koliko truda je bilo že žrtvovanega in koliko poskusov se je že izjalovilo in sicer samo zato, ker ni bilo dovolj gnotne podpore in moralne pomoči. Očitki so vedno lahki. Toda kdo ve, kako bi ravnal tisti, ki zna karati druge, če bi stal sam pred nepremagljivimi težavami.

— Nobenega dvoma pa ni, — je menil Jean Augagne, ki ni imel pojma o prikritem smislu teh besed, — da je treba z dobrim zgledom pomagati bližnjim. V kitajski pokrajini Junan, kjer je bilo pravo leglo nalezljive in pogubne kuge, so se družine domaćinov naravnost upirale, ko smo jih hoteli cepiti z zaščitnim serumom. Morali smo jim sami z dobrim zgledom pokazati, da je to koristno. Javno smo si vbrizgavali zdravilni serum in tako smo vzpodbujali dvomljivce. Opetovano smo pri tem oboleli in sicer dokaj težko. Toda storišmo samo svojo dolžnost in rešili na tisoče nesrečnih ljudi.

Pogovor je prekinil prihod Vernier-Mareuila, ki je pristopil k njim močno vznemirjen po razgovoru z doktorjem Augagneom. Prijel je Genevieve pod roko in dejal z običajno odločnostjo:

— Stopite za trenutek z menoj v kot, drago dete. Odvedel jo je v kot in pokazal z roko na starega zdravnika, rekoč:

— To je naš prijatelj doktor Augagne, ki bi rad z vami govoril. Gre za nekaj, kar leži nam vsem na srcu in kar je odvisno samo od vas. Poslušajte torej dobro kaj vam poreče, razmišljajte o pomenu njegovih besed potem pa vprašajte svoj razum in svoje srce, kaj je treba storiti.

— Kakšen svečan uvod! — je dejala Genevieve. Nekoliko je prebledela in nasmeh se ji ni povsem posrečil.

— Mar naj odločam o človeški usodi? — Morda niti ne slutite, kako blizu ste resnici, — je odgovoril Vernier resno.

Poklonil se je in pustil Genevieve samo z zdravni-

kom, sam je pa odšel k Harnoyu, ki je ves razburjen čakal na konec tega razgovora.

V morje zahajajoče sonce je s svojimi zadnjimi žarki zlatilo njegovo mirno gladino. Ozračje je bilo nasičeno z vonjem rož. Življenje je dihlo iz vsega in Genevieve je s polnimi pljuči vdihavala sladki vonj. Počasi je stopila na teraso v spremstvu zdravnika, ki jo je vidno ginjen skrivaj opazoval. Potem se je s svojo običajno odločnostjo obrnila k njemu:

— No, gospod doktor, pripravljena sem, poslušam vas. Očitno gre za Kristijana Verniera. Moj oče je bil danes dopoldne v tej zadevi pri vas. Menda mu niste povedali vsega, da je ostalo nekaj podrobnosti še zame.

— Da, drago dete, tako je. In prav zaradi tega sem zelo v skrbeh. Saj je vendar moja navada govoriti povsem odkrito vpriči vsakogar. Mislim pa, da mi še nikoli ni bilo treba govoriti o tako koščkih zadevi kakor zdaj.

— Ali želite, da vam pomagam? Ali je Kristijan bolan?

— Ne. Njegovo zdravstveno stanje je povsem zadovoljivo. Telesno je njegovo stanje trenutno čisto normalno. Naravnostvno stanje — s tem je pa velik križ in od tod izvira vse zlo.

Genevieve je vprašujoče pogledala zdravnika.

— Gospod Kristijan je večerj vpriči mene iskreno napravil izpit iz svoje vesti, čeprav seveda in sem razumela, kakšni so razlogi, ki so ga napotili k toliki zgornosti. Zdjaj pa že razumem, da me je hotel pripraviti na to, kar bom slišala žalostnega o njegovem življenju. Saj se ne motim, kajne doktore?